

CURIERUL JUDICIAR

ZIAR SĂPTĂMÂNAL

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — PRACTICĂ

ADEVER SI LUMINA

JUSTITIE SI LIBERTATE

DIRECTOR: PETRE BORS

PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei
Pe 6 luni . . . . . 16 „
Pe 3 luni . . . . . 8 „

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaogă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

No. 5, CALEA RAHOVEI, No. 5

Un număr vechiu 2 Lei

 Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

Despre judecătorii de instrucțiune, discurs pronunțat cu ocasiunea deschiderii noului an judecătoresc 1895—96, la Cîrtea de Apel din București, de D-l C. N. Tătăranu, procuror de secțiune.

DESPRE JUDECATORII DE INSTRUCȚIUNE

DISCURS

Pronunțat la Cîrtea de apel din București cu ocasiunea deschiderii noului an judecătoresc 1895-96

de

D-nul C. N. TĂTĂRANU

Procuror de secțiune

Domnule Președinte,
Domnilor Consilieri,

Două ani consecutivi colegul și amicul meu d-l Ștefan Stătescu, cu ocasiunea deschiderii anului judecătoresc, a avut onoare a vă expune cu competență, cercetările și vederile sale asupra casierului judiciar.

Vederile d-sale au obținut aprobările domniilor-văstre și acelea ale guvernului; căci casierul judiciar are un început în capitală, și complimentul său indispensabil: serviciul antropometric, grație stăruințelor neobosite ale medicului nostru legist, funcționează și dă cele mai bune rezultate.

De la acest fotoliu ați ascultat discursuri pronunțate de persoane autorizate, al căror talent și erudițiune, 'i-a ridicat aslă-đi pe treptele cele mai înalte ale magistraturii, baroului său carierei politice; vedeți dar, cu câtă sfială îndeplinindu-mă sarcina ce am de la lege, vii să supun aprecierilor domniilor-voastre, un mic studiu asupra judecătorului de instrucțiune, studiu care în mare parte pe lângă cer etările făcute, sunt observațiuni de experiență dobândită în lungul timp cât am ocupat această funcțiune.

Domnilor Magistrați,

Se va găsi de sigur, poate neexplicabil, pentru ce cu ocasiunea deschiderii unui an judecătoresc, Ministerul

Public al unei Curți de apel, să vie să trateze cestiunea judecătorului de instrucțiune; încep eu însu-mi prin a recunoaște, că ați fi meritat să ascultați desvoltându-vi-se o țesă mai importantă, vă cer însă indulgența, căci motivele cari m'au determinat la acest lucru sunt următoarele:

I). Ca fost, în timp de mai mulți ani de ăile, în funcțiunea de judecător de iustruțiune, cunoscând defectele actualei organizări a acestei instituțiuni, având de atâtea ori puțința de a constata, prin mine însu-mi, reaua pozițiune ce se crează judecătorului de instrucțiune în atâtea împrejurări, și plin de dorința de a vedea o îndreptare pentru viitor, nu am putut crede că am ocasiune mai bună, pentru a face ca părerea mea să fie cât de puțin ascultată, de cât astă-đi, într-o ședință așa de solemnă.

II). Suntem o țară în epoca de formațiune; în toate sensurile activității noastre sociale se fac propuneri, proiecte de legi, se adoptă tot ce este bun din organizațiunile statelor civilisate, și prin urmare era de datoria noastră, membrii ai Ministerului Public, să contribuim, pe cât putem, arătând din parte-ne relele ce putem semnala în corpul magistraturii.

Ast-fel fiind, m'am cređut autorizat de interesul ce purtați, pentru tot ce este util, necesar și urgent, ca să profit de această împrejurare și să mă ocup de o cestiune, care din punctul meu de vedere are o mare importanță.

Pentru a studia o asemenea cestiune, care ține de organizarea întregii magistraturii, de principiul justiției, de isvoarele legii, ar trebui să depășesc cadrul restrâns ce mi-am propus. Voi enunța dar numai cele ce am putut culege, cu speranța că aceste observațiuni ar putea servi în practica noastră din toate ăilele, dându-ne înalta regulă, care să ne conducă și să ne inspire la îndeplinirea datoriilor noastre.

Știu bine, că lucrarea mea nu poate fi desăvârșită, ea este numai o schiță, dar spiritele D-voastră luminate și cunoștințele adânci ce posedați, 'm' vor veni în ajutor pentru a complecta lacunele, ca ast fel acest resu-

mat să ne arate tot ce este esențial în misiunea judecătorului, în societate și în stat; misiune, care trebuie să fie scopul întregii noastre vieți, și m'asî simți foarte fericit, dacă încercările mele ar putea dobândi aprobările D-voastre.

Pentru a facilita lucrarea, și pentru ca să mă puteți urma mai cu înlesnire, voi împărți materia în trei mici capitole :

Capitolul I va cuprinde : «Origina Judecătorului de instrucție».

Capitolul II : «Rolul Judecătorului de instrucție».

Capitolul III : «Judecătorul de instrucție trebuie el să fie inamovibil ?

CAPITOLUL I

Origina Judecătorului de instrucție

Dacă ne-am urca la timpurile cele mai depărtate, dacă vom căuta în legislațiunea romană, existența judecătorului de instrucție nu numai că nu o găsim, dar nici nu era cunoscută.

In materie de delict se proceda ast-fel : Proconsulul era cel care făcea instrucția sumară, pronunța și făcea să se aplice pedeapsa, dacă cel dat în judecată era vinovat; sau în cas contrariu, pronunța achitarea și punerea sa în libertate. (Digest. C. XLVIII, titlul II de *acusationibus et questionibus*).

In materie de crime nu era tot ast-fel, rolul de acuzator public îl avea orî-ce cetățean care se bucura de plenitudinea drepturilor civile și politice.

Acest drept îl aveau și magistrații : Pretorului când i venea la cunoștință, că o crimă s'a comis, și dacă nu se afla vre-un acuzator public, dînsul era ținut ca să urmărească pe criminal.

Ast-fel orî-ce cetățean care descoperea o crimă și care avea probe îndestulătoare ca să dovedească culpabilitatea autorului, trebuia să se adreseze Pretorului ca să obțină dreptul să devie acuzator public.

Cea d'antăit preoapăție a Pretorului era să examineze faptul ce i s'aducea la cunoștință, să-l califice, să vadă dacă este crimă, și în acest cas, Pretorul însășina pe acela care i-a denunțat faptul, ca să devie acuzator ; desemna ziua în care afacerea trebuia judecată, iar desbaterile procesului aveau tot-d'a-una loc pe una din piețele publice.

Pretorul pronunța *judecata dată de jurați*, cari erau trași la sorți în fie-care an, purtând numele de *Judices selecti*, și îndată ce prestați jurământul ca să judece procesul, se numeau *Judices jurați*.

Acești acuzatori publici, îndeplineau misiunea pe care o au astă-dîi procurorii, erau însă obligați a da cauziune că se vor prezenta la ziua de înfățișare, că vor susține acuzațiunea denunțului, jurați că nu l'au făcut nefiind împinși de nici o pasiune, de nici o ură, ci numai din certitudinea ce au despre existența crimei denunțate. (Ulpian, digest. leg. 7 § 1).

În veche Galia, după ce a fost cucerită de Romani, în timp de mai multe secole, legile romane au fost în vigoare.

În timpul feudalității, către secolii al X și XIV, Regii Franciei dedeau justiția numai în statele care se aflau sub suzeranitatea lor.

Ducii și Comiții, în ținuturile lor, împărțeau justiția dînșii sau prin delegații lor.

Știința dreptului luând un avânt de timpuriu, avo-

cații au început să ridice chestiuni de drept în procesele ce susțineau.

Marilor seniori Ducii și Comiți, nu le plăcea știința dreptului și n'aveau răbdare de a asculta diferitele teorii susținute de avocați ; pasiunea lor era armele, faptele eroice, de aceia părăsesc cu totul dreptul de a mai judeca, delegând alte persoane care luau numele de *locotenenți* (lieutenant).

Pe când asemenea reforme aveau loc în domeniurile Ducilor și Comiților, Regii Franciei, după exemplul acestor seniori, numesc magistrați pentru a judeca, primind numele de *Bailli* și *Senéchaux*, funcțiuni ce nu puteau fi ocupate de cât de nobili.

Ca și Ducilor, acestor magistrați numiți de Rege nu le plăcea de a judeca ; la început dînșii delegă pe aceia cari trebuie să-i suplinească luând și ei numele de *locotenenți*, în urmă acești funcționari primesc investitura direct de la Rege și denumirea de consilieri ai Regelui.

Acești locotenenți delegați de a împărți justiția, competența lor se întindea atât la afacerile civile cât și la cele criminale.

Din cauza prea multor afaceri de ambele naturi se observase că cele criminale suferau întârziere, ele care prin natura lor reclamau mai multă urgență.

Regele Francisc I, observând aceste inconveniente în mersul afacerilor criminale, prin ordonanță din 1522 subdivide postul de locotenent, menține de locotenent numai pentru afacerile civile și crează un nou *locotenent criminal*, căruia i dă misiunea specială numai pentru afacerile criminale, de a le instrui, a le da cursul legal, funcțiune care nu este alta de cât aceea a judecătorului de instrucție de astă-dîi.

Această stare de lucruri, cu mici modificări, a durat până la Revoluțiunea cea mare francesă din 1789, care modifică procedura criminală prin mai multe legi consecutive. Ast-fel se creează :

I) *Poliția de siguranță*, care se încredințează judecătorilor de pace și oficerilor de jandarmerie în districtele cantonale.

II) *Directorii juriului*, cari înlocuiesc pe foștii locotenenți criminali cu drepturi mai restrânse.

În fine legea din 1810 suprimă pe directorii juriului și pe magistrații de siguranță cari sunt înlocuiți prin *judecătorul de instrucție* și prin procuror imperial sau substituit.

Procurorul, după această lege, sesizează pe judecătorul de instrucție.

Judecătorului de instrucție i incumbă sarcina de a face primele cercetări, de a aduna probele, de a constata faptul ; în urmă era ținut să facă raport la *Camera de Consiliu*, compusă din președintele Tribunalului și un judecător.

Aceștia examinează afacerea în toate amănuntele, califică faptul constatat de judecătorul de instrucție, determină apoi competența judecătorilor cari trebuiau să judece afacerea.

Camera de Consiliu este suprimată prin legea din 1856. Judecătorul de instrucție dobândește drepturi mai întinse, lui i este dat să califice faptul, să trimită afacerea înaintea judecătorilor de drept, este pus însă sub controlul Procurorului general și al Camerei de punere sub acuzațiune. (Vezi Duverger, despre judec. de inst. T. I., p. I., 75 și urm.).

Legiuitorul nostru care a adoptat întocmai Procedura

criminală francesă, putem spune că organizațiunea judecătorească de instrucțiune este identică ca la francezii.

Noua lege asupra organizării judecătorești din 1890, instituește așa numita Cameră de Consiliu de la francezii, compusă din complectul Tribunalului, și prin art. 92 din această lege reproduce principiile legii belgiene din 1874, pentru garantarea libertății individuale. Decide că ori de câte ori judecătorul de instrucțiune emite un mandat de depunere sau de arestare, trebuie să refere Tribunalului în cele trei zile, care, după ce ascultă pe prevenit, decide dacă menține sau nu acest mandat.

Tribunalul după o lună, trebuie să se pronunțe din nou pentru prelungirea aceluși mandat și aceasta regulat în fie-care lună până la terminarea instrucțiunii.

CAPITOLUL II

Rolul judecătorească de instrucțiune

Misiunea judecătorească de instrucțiune în adevăratul înțeles al cuvântului, și numai pentru acele persoane care și dau bine seama de ceea ce este, trebuie să o recunoaștem, că este una din sarcinile cele mai dificile de îndeplinit în ramura magistraturii.

Nu e destul a fi pătruns de cunoștințe juridice pentru a fi un bun judecător de instrucțiune; se mai cere și alte condițiuni: pe lângă o răbdare nespusă, o atențiune continuă, o experiență îndelungată a lucrurilor și a oamenilor, se mai cere și *tactul* de a ști să conciliezi tot ce se datorește sie-și și tot ce se datorește pozițiunii sale.

Judecătorul de instrucțiune dispune de puteri absolute, dispune de viața, de onoarea, de libertatea cetățenilor: deci cu câtă băgare de seamă, cu câtă chibzuință, cu cât tact, trebuie el să procedeze la luarea unei asemenea măsuri. Trebuie să lucreze cu cea mai mare prudență, să se călăuzească singur de ce-i dictează conștiința, și numai după ce și-a făcut o intimă convingere de culpabilitate, atunci numai să emită mandatul de depunere sau de arestare.

Detențiunea preventivă, una din măsurile cele mai severe, să nu usese de, cât cu mare circumspecțiune și atunci când natura afacerii este de așa mare gravitate, că lăsarea în libertate a inculpatului ar putea să paralizeze instrucțiunea, fie că, fiind lăsat liber, ar face să dispară probele ce apasă în contra lui, fie că s'ar face nevădut, și justiția represivă n'ar avea de unde să-l ia, sustrăgându-se ast-fel de la o pedeapsă ce era în drept să capete.

Adus inculpatul în cabinetul judecătorească de instrucțiune, pus față în față unul de altul, o luptă se încinge între magistrat și inculpat.

De o parte inculpatul caută prin răspunsurile sale vagi, prin negările continue, prin atitudinea sa prefăcută, prin lăcrămii și jurăminte, să facă să nască în spiritul judecătorească credința nevinovăției sale; să caute să-l înduiască prin lăcrămii, că nu e culpabil că e o victimă, că o năpaste a căzut asupra capului său, că nu merită asprimea legii, și că e în drept să reclame punerea sa în libertate.

De altă parte magistratul experimentat, calm, cu sânge rece, cu multă abilitate, procedează la punerea chestiunilor, trece gradat de la o întrebare la alta, pas cu pas îl urmărește, nu se impacientează, consemnă tot ce vine în sarcina inculpatului și tot ce vine în apărarea sa.

Magistratul conștiincios, nu trebuie în interesul instrucțiunii să treacă în interogatoriu numai ceea ce-i convine ca să resulte mai lesne culpabilitatea inculpatului, datorită lui este să consemne tot, fără deosebire, atât punctele care sunt defavorabile inculpatului, cât și acelea care vin în favoarea sa.

Datoria lui este, ca să facă cât mai multă lumină, să risipească întunericul ce planează asupra întregii afaceri, numai ast-fel poate ajunge la descoperirea adevărului, ast-fel poate dice că a făcut o bună și complectă instrucțiune.

De câte ori nu se întâmplă interogatorii lungi, luate mai multe zile d'arându-l, și neputând ajunge magistratul la nici un rezultat, n'are probe palpabile, are numai indicii; convingerea culpabilității în mare parte este formată, cu toate acestea inculpatul dedat cu faptele represive, știe cum să se apere, găsește răspunsurile la toate chestiunile, în cât adesea judecătorul se vede desarmat.

Mai mult de cât ori când, atunci, nu trebuie magistratul să se descurajeze, să renunțe la cercetările sale, să se dea de învins, că n'a ajuns încă la rezultatul dorit.

Atunci mai mult să înceapă întrebările cu aceea-și răbdare persistentă, să pue din nou chestiunile tot cu același calm, fără să se agite, căci ori-ce iuteală nechibzuită poate incurca mersul instrucțiunii, — și numai cu o stăruință fără preget poate să ajungă ca prin noile și repetatele întrebări, să parvie ca să pue pe inculpat în contradicție flagrante cu cele declarate de dânsul până atunci.

Inculpatul se simte, vede că alunecă pe un povârniș care îi este fatal, nu mai are cea siguranță în răspunsuri, începe a se incurca, uită șirul celor duse, tremură, lasă ochii în jos, tot mai încearcă a nega, dar singur vede în cele din urmă că este prins, că în qadar mai neagă: atunci se dă de învins în această luptă, și mărturisește faptul.

Judecătorul este ținut chiar în acele momente de a nu-și schimba atitudinea sa către inculpat, nu cu asprime și amenințări poate să dobândească toate amănuntele mărturisirei sale: cu aceea-și blândețe trebuie să meargă până la sfârșit.

Inculpatul căpătând acuma încrederea magistratului nu mai ascunde nimic, se spovedește ca la un duhovnic, istorisind faptele ast-fel precum le-a săvârșit.

Judecătorul experimentat, nu se mulțumește numai cu mărturisirea, căci sunt unii inculpați foarte dibaci cari încep prin a mărturisi, ca să scape de o detențiune, mai mult sau mai puțin lungă, și, înaintea instanțelor care îi judecă, neagă faptul, arată chiar că au fost siliți să mărturisească în urma amenințărilor ce au suferit de la judecătorul de instrucțiune.

Rolul judecătorească de instrucțiune este deci să pătrundă toate amănuntele cari au motivat comiterea faptului, să ceară inculpatului împrejurările și probele materiale în cari s'a săvârșit, să le consemne pe toate, chiar și mici detaliuri, cari în aparență par a nu fi de nici o importanță, dar cari cu toate acestea să fie de cea mai mare utilitate în complectarea și descoperirea adevărului.

Odată trecute acestea în scris, fie care fapt trebuie luat în parte, examinat și controlat cu probele materiale ce se aduc; fie martorii cari au asistat la unele scene care

aû preparat faptul, fie chiar martorii cari aû fost faţă şi aû cunoştinţă de fapt, fie în fine corpurile de delict care aû servit, si fără de care nu s'ar fi putut comite.

Astfel mărturisirea inculpatului coroborată cu toate probele materiale, l'indritueşte pe judecător să dică, că instrucţia este completă, că afacerea este terminată, că inculpatul poate să meargă înaintea instanţelor de drept, ca să primească osânda ce merită.

De la judecătorul de instrucţie depinde întreaga justiţie criminală; îndată ce este sesizat de o afacere nu mai are altă preocupare, ţinta lui e căutarea adevărului; cu câtă inteligenţă, adesea cu câtă dibăcie, cercetează, caută, despică, se informează în toate părţile; urmează o cale ce 'i s'a părut bună la început, revine când se convinge că a greşit, continuă mereu cu investigaţiunile cu aceiaşi pasiune, şi nu se lasă până ce nu găseşte firul afacerii, care să'l pue pe adevărata urmă, şi să'l conducă la descoperirea faptului.

Ce mulţumire mai mare, ce bucurie nu resimte judecătorul de instrucţie în acele momente, e întocmai ca un general pe câmpul de luptă ce câştigă victoria, ca un savant în cabinetul său, care după multe trude descoperă o nouă invenţiune, şi bucuria şi satisfacţia sunt cu atât mai mari, cu cât afacerea încă de la început părea obscură şi încurcată şi aproape nici un indiciu care să'î arate calea de urmat.

Iată cum se exprimă Bérenger în opera sa. «l'administration de la Justice criminelle» (p. 274).

«Le magistrat est le complément de la loi,—quelque bien tracés que soient ses devoirs, c'est en lui même qu'il en trouvera le premier guide.

«Energie, sagesse, activité, connaissance des hommes, voilà par dessus tout les qualités qui lui sont nécessaires pour la recherche et la poursuite des crimes».

Şi Legraverand, «Legislation Criminelle» t. II p. 24:

«L'instruction criminelle et l'application des lois pénales sont parmi les obligations imposées aux magistrats, celles qui exigent de leur part le plus de qualités.

«Il leur faut cette fermeté d'âme qui ne permet point de transiger avec la Justice, et qui repoussant également, les élans d'une fausse pitié et l'impulsion d'une sévérité excessive, n'éprouve en frappant le crime, comme, en relevant l'innocence, d'autre sentiment que celui d'avoir fait son devoir».

Am dis că rolul Judecătorului de instrucţiune este dificil de îndeplinit, este şi mai dificil la noi de cât în alte ţări. În Franţa judecătorii de instrucţiune aû ajutoare puternice şi mijloce pe care noi suntem de parte de a le avea.

Poliţia în general, împreună cu poliţia secretă şi serviciul agenţilor de siguranţă, compusă din oameni inteligenţi şi abili, cari isî cunosc pe deplin meseria, facilitează sarcina judecătorului de instrucţiune, în căutarea crimelor ce se comit. Toate aceste persoane din diferitele servicii, îndată ce află că o crimă a avut loc, încep primele investigaţiuni, nu perd timpul. Personalul mare de care dispun, le permite a trimite agenţi în toate direcţiunile, şi mai tot-d'a-una isbutesc a pune mâna pe criminali.

Poliţia represivă are dreptul să facă primele cercetări, dresază acte, ia declaraţiuni, chiamă asistenţa oamenilor de artă, ast-fel că afacerea venind la judecătorul de instrucţiune, se găseşte aproape terminată; rămâne

pentru magistrat, coordonarea faptelor, interogatoriul, ascultarea martorilor, şi alte mici detalii pentru completarea instrucţiunii. Judecătorul de instrucţiune nu se transportă de cât atunci, când poliţia şi agenţii de siguranţă n'aû fost în stare să descopere ceva, lucru ce se întâmplă foarte rar.

La noi, judecătorii de instrucţie lucrează şi lucrează mult, căci afară de acele mici afaceri, de multe ori de puţină importanţă, ce li se trimit conform art. 45 pr. cr. şi care le răpeşte un timp preţios, pe care l'ar putea întrebuiţa într'un mod mai inteligent si mai practic în resolvarea celor-lalte afaceri de mai mare importanţă şi de care în tot-d'a-una cabinetele de instrucţiune sunt încărcate.

Apoi în materie de crimă, atât în capitală cât şi prin comune, cu aceiaşi mulţumire, cu aceiaşi pasiune, pornesc la moment cu dorinţa intimă de a descoperi pe făptuitori.

Dar nu sunt tot dânsii, cari fac actele preparatorii, simple procese-verbale, acte de procedură, care în alte părţi se lucrează de poliţia judiciară? dar de câte ori nu-şi îndeplinesc singuri procedura, căci adesea li se înapoiază mandate de aducere, pe motiv că acele persoane nu sunt cunoscute în raionul secţiunii, nici în capitală? O stiû din experienţă, că judecătorii de instrucţie s'aû dus în persoană prin mahalalele cele mai depărtate, executând singuri acele mandate de aducere.

Nu vreaû să aduc nici o imputare poliţiei noastre, nici nu putem preînde a o compara cu poliţiile din capitalele cele mai mari din streinătate; dar ne facem o datorie de a releva acest fapt, şi de a trage atenţiunea celor în drept, asupra modului de recrutare al personalului inferior al poliţiei, si mai ales al siguranţei publice, unde mare parte dintr'ânsii sunt lipsiţi de cunoştinţele necesarii, şi mai ales fiind rău plătiţi sunt expuşi la multe tentaţiuni.

Dar nu este pentru judecătorii noştri de instrucţiune, numai lipsa de concurs din partea agenţilor subalterani, care face dificultăţile misiunii lor; este încă *insuficienta stabilitate* în exerciţiul aceste funcţiuni.

Cine va putea tăgădui, că judecătorul de instrucţiune ca şi orî-ce agent al poliţiei judiciare, cu cât va fi mai vechi în funcţiunea sa, cu atât va rămânea mai mult în resortul aceluiaşi Tribunal, cu atât el va ajunge să cunoască mai bine lumea, să aprecieze mai bine valoarea actelor dresate în diferite constatări, şi de la început chiar să-şi poată forma linia de conduită, în direcţiunea ce are să dea unei urmăriri.

Este fără îndoială de relevat, că o îndreptare simţitoare se constată şi în această privinţă, şi dacă trebuie să regretăm, că dacă până astă-zi judecătorul de instrucţiune nu este încă asigurat pe scaunul său, dacă inamovibilitatea nu l'a ridicat încă la nivelul la care, orî-ce s'ar dice, trebuie să fie, îndrăsnesc de a-mi exprima de acum speranţa, că acest lucru nu va întârzia mult.

Ne aducem cu toţii aminte când cu organizarea din urmă, cestiunea care se punea în prima linie sub punctul de vedere al inamovibilităţii magistraţilor, era aceea a judecătorului de instrucţiune.

Dacă a rămas atunci, de sigur că şi aceia cari aû combătut-o o vor susţine la prima ocaziune. În adevăr ce prestigiu nu dă judecătorului de instrucţiune, câtă independenţă nu-î asigură, şi cum il scapă de atâtea

orî de criticele, de bănuelile și chiar de calomniile ce am constatat și din nefericire constatăm și astăzi, că se îndreptează contra judecătorului de instrucțiune.

Să las trecutul, cu episoadele cunoscute chiar mie personal, dați-mi voe, să deschid o mică parantesă de actualitate, și să vă rog să vă aduceți aminte, cu câtă vehemență, și dacă mi este permis cuvântul, cu câtă necuviință, unul din cei mai buni judecători de instrucțiune, nu a fost amar criticat, atribuindu-i-se reproșuri, cari dacă ar fi fost adevărate, ar fi meritat disprețul, destituirea, dacă nu chiar darea lui în judecată.

Este dureros pentru mine personal, să constat această înjositoare atitudine, care nu astăzi pentru prima oară s'a repetat în țara noastră, dar tocmai pentru a releva importanța lucrului, am găsit cu cale a-l menționa.

Instrucțiunea terminată, ordonanța de trimitere înaintată, afacerea pendinte înaintea judecătorilor de fond, și cu toate acestea au fost persoane cari s'au creșut în drept să critice, susținând nevinovăția celor puși în urmărire; mai mult de cât atât, uitând deosebirea de atribuțiuni între procuror și judecător de instrucțiune, necunoscând detaliile din dosar, s'a găsit totuși de cuviință a se insulta judecătorul de instrucțiune, pentru că nu a dat el singur în judecată pe acela pe care ministerul public nu-l deduse, și mai ales, că și-a permis să vorbească de culpabilitatea acelei persoane în textul ordonanței sale.

Afacerea este prea cunoscută și la ordinea zilei ca să mai intru în alte detalii.

S'au emis diferite păreri și s'a căutat a se critica chiar procedura penală în privința judecătorului de instrucțiune, susținându-se că e prea severă pentru timpurile în care trăim, prea inchizitorială pentru ca să mai merite a fi menținută.

În această privință se leagă o chestiune importantă de drept care acum câțiva ani a făcut mare sgomot și cunoscută sub numele de *o reformă urgentă*.

În acest scop un proiect de lege a fost depus la Senat din inițiativa parlamentară, o comisiune din sinul Senatului fu aleasă dintre persoanele cele mai competente și proiectul prevedea, ca preveniții în timpul instrucțiunii să fie asistați de un apărător. (Vezi art. 60 din proiectul de lege al D-lui P. Grădișteanu din anul 1891).

Aceste spirite generoase diceau că puterea judecătorului de instrucțiune e prea mare, că trebuie pe de o parte micșorată, iar pe de alta ca să vie în ajutorul inculpaților, propunând deci, ca inculpații să fie însoțiți de un apărător, care să asiste la toată procedura ce se desfășoară, să propue martori, expertize, în fine ori-ce mijloace de apărare.

Nu mai ast-fel pretindeau densii că se poate face o bună instrucțiune, și libertatea inculpaților e garantată prin asistența apărătorului lor.

De sigur o asemenea reformă e frumoasă în teorie, căci ce ar fi mai simplu de cât a concepe un judecător de instrucțiune, un avocat și un procuror, toți însoții de o singură dorință, aceea de a face să reiasă adevărul, urmărind același scop, necontradicându-se nici o dată.

Dar în practică, se poate oare admite că apărarea și ministerul public să aibă aceleași vederi? N'ar căuta și unul și altul să conducă, să influențeze pe judecător?

Procurorul nu e mai dispus a crede la culpabilitatea omului, contra căruia a depus concluziuni?

Avocatul nu vede în tot-d'auna în clientul care i-a încredințat apărarea că este nevinovat?

Dar afară de acestea, lungimea investigațiilor, repetițiile și numeroasele informațiuni, ar fi interminabile. Justiția criminală ar înceta de a fi simplă și expeditivă, căci ar fi permis inculpatului, prin apărătorul său, să ceară la ori-ce moment măsuri noi de instrucțiune, adesea-ori mai mult sau mai puțin inutile, numai ca să facă să dureze mai mult timp instrucțiunea; și când o asemenea măsură s'ar refuza, n'ar face apel la completul Tribunalului?

Sarcina judecătorului de instrucțiune ar deveni și mai dificilă, căci ar fi silit să discute mereu cu apărătorul inculpatului. N'ar pierde câte o dată calmul la pretențiunile excesive ale apărătorului? Cursul instrucțiunii n'ar fi paralizat prin cereri de nici o importanță? Conflicte nu s'ar naste între un avocat prea exigent și un judecător puțin impacient?

Vedeți de aci, un judecător de instrucțiune care să nu poată proceda la nici o informațiune, la nici o expertiză, la nici o ascultare de martori, fără să nu fie controlat, fie de procuror, fie de apărător, și acest judecător ori de câte ori nu ar împărtăși vederile uneia din părți, căci cu greu să admitem că-i poate satisface pe amândouă, ar face numai de cât apel la Tribunal.

Instrucțiunea n'ar fi împedicată cu modul acesta? Nu s'ar vedea afaceri de mică importanță, ținând luni întregi până să capete o soluțiune? N'ar suferi instrucțiunea criminală cu un asemenea sistem?

În București avem cinci judecători de instrucțiune și în fie-care zi, la fie-care dintr'ansii, sunt chemați unul sau mai mulți inculpați. Dacă am admite pentru un moment că acest sistem se află în practică, s'ar vedea că toți procurorii, — căci dacă permitem apărătorului să asiste la instrucțiune, cu atât mai mare cuvânt trebuie să fie față și procurorul, — densii ar petrece mai tot timpul în cabinetul judecătorilor de instrucțiune, pentru ca să controleze mersul justiției.

Ce s'ar face cu cele-lalte afaceri criminale? Cu lucrările din parchet care trebuiesc rezolvate zilnic și de urgență? Cu diferitele sedințe cu procese corecționale unde procurorii Tribunalului sunt ținuți de lege a lua concluziuni? În fine cu diferitele anchete afară din parchet?

Pentru adoptarea unui asemenea sistem, pe lângă multe inconveniente ce am avut onoare a semna mai sus ar trebui creați toți atâția procurori, dacă nu voim să vedem întrerupt cursul justiției.

Să lăsăm dar acest proiect să doarmă, să avem încrederea în magistrații noștri, cari în tot-d'auna au dat probe că și îndeplinesc în conștiință datoriile lor, că știu să cerceteze tot ce vine în sarcina și tot ce vine în descărcarea inculpatului; că dacă s'ar pasiona, fie pentru, fie contra inculpatului, ar trăda propriile sale datorii.

Nu cred, și nu putem bănui imparțialitatea judecătorilor noștri de instrucțiune; să-i lăsăm deci în pace să lucreze singuri, în cabinetele lor, de cât a împiedica ast-fel mersul justiției; și să căutăm mai curând a le îmbunătăți soarta, a le asigura o pozițiune mai stabilă, lucru ce mi-am propus a expune în puține cuvinte în acest din urmă capitol.

CAPITOLUL III

Judecătorul de instrucțiune trebuie el oare să fie inamovibil ?

Am spus în partea întâia a subiectului meu că origina judecătorului de instrucțiune se găsește la Francezi, în ordonanța lui Francisc I, din 1522 ; tot asemenea origina inamovibilității magistraturei o găsim tot la dănișii, încă din timpul lui Ludovic XI care o proclamă prin edictul său din 21 Octombrie 1467.

Acest rege fără principii, nici moralitate, dar care a fost un mare rege pentru Franța, a fost cel d'întâi care a proclamat acest mare principiu al inamovibilității; magistraturei tot el, în instrucțiunile ce le dă fiului său, îi recomandă menținerea acestei instituții.

Această stare a magistraturei s'a menținut până în momentul revoluției franceze care, prin decretul din 4 August 1789, suprimă toate oficiile de judicare, Parlamentele și justițiile senioriale și institue în loc o nouă organizațiune judiciară în raport cu cea administrativă,

Judecătorii nu mai sunt inamovibili, sunt aleși de justițiabili, pe un termen de 6 ani, și pot fi realeși.

Legea din 22 Frimar anul VII suprimă alecțiunea, întocmind magistrații inamovibili.

În timpul lui Napoleon cel mare, magistratura suferă modificări. Senatus Consult din 1807 prescrie că magistrații nu devin pe viață de cât după un exercițiu de 5 ani în funcțiunea lor.

Restaurațiunea din 1814 menține din nou inamovibilitatea.

La 1815, noi încercări de modificarea organizării magistraturei; cu această ocazie în Camerele legislative, *Royer Collard* pronunță acel frumos discurs care va rămânea ca model de elocvență și de argumentație; vă cer permisiunea a vă cita un mic pasagiū referitor la magistratura inamovibilă :

«Lorsque le pouvoir chargé d'instituer le juge au nom de la société appelle un citoyen, il lui dit : Organe de la loi, quand vous monterez au Tribunal, qu'au fond de votre cœur, il ne reste ni une crainte, ni une espérance, soyez impassible comme la loi.

«Le citoyen répond : Je ne suis qu'un homme et ce que vous me demandez est au dessus de l'humanité.

«Vous êtes trop fort, et je suis trop faible, je succomberais dans cette lutte inégale.

«Vous meconnaitrez les motifs de la resistance que vous me prescrivez aujourd'hui et vous la punirez.

«Je ne puis m'élever toujours au dessus de moi même, si vous ne me protegez à la fois, et contre moi, et contre vous.

«Secourez donc ma faiblesse, affranchissez moi de la crainte et de l'espérance, promettez que je ne descendrai point du Tribunal, à moins que je ne sois convaincu, d'avoir trahi les devoirs que vous m'imposez.

«Le pouvoir hésite....

«Eclairé enfin par l'expérience sur ses véritables intérêts, subjugué par la force toujours croissante des choses, il dit au juge :

«Vous serez inamovible....»

De la această epocă țeștiunea inamovibilității magistraturei n'a mai fost pusă în joc. (Veđi *Martin Sarzeaud*, «Inamovibilité de la Magistrature». Capit. 1 și 5),

Să vedem, acum, cum acest principiu al inamovibilității s'a resfrânt asupra judecătorului de instrucțiune în Franța.

Extragem dintr'o scrisoare ce a bine-voit a-mi adresa d. *Charles Lepoittevin*, substitut pe lângă Tribunalul din Paris, cunoscut prin multiplele sale scrieri juridice, următoarele :

1° *Inamovibilitate*. — «Există oare-cum în judecătorul de instrucțiune două persoane cu totul distincte : 1° Judecătorul propriu zis, membru inamovibil al Tribunalului din care face parte ; 2° Magistratul instructor, funcțiune cu totul amovibilă și care după chiar termenii articolului 55 din Codul de instrucțiune criminală, nu e conferită de cât pentru trei ani.

«Pentru acest motiv decretele de numire conțin două dispozițiuni foarte distincte, una prin care se numește judecător al Tribunalului, și cea-laltă prin care se înveștește cu funcțiunea de judecător instructor.

«Ast-fel ca judecător, magistratul instructor este acoperit de principiul inamovibilității, el nu poate să fie nici revocat nici chiar deplasat, fără avisul conform al consiliului superior al magistraturei.

«Însărcinarea însă de la instrucție i se poate lua printr'un simplu decret, rămânând judecător al Tribunalului din care face parte».

2° *Înaintarea*. — «Judecătorii de instrucțiune sunt împărțiți în trei clase după Tribunalele la care aparțin : judecătorii de instrucție de clasa III, sunt înaintați sau judecători, orî judecători instructori de clasa II, sau procurori ai Republicei de clasa III, sau președinți de Tribunal de clasa III.

Cei de clasa II sunt numiți sau judecători de clasa I, sau vice-președinți de clasa II, sau președinți de clasa III și câte o dată chiar de a II, sau consilieri la Curtea de apel de clasa II.

«Cei de clasa I sunt numiți sau consilieri la Curtea de apel clasa II, sau vice-președinți de Tribunale de clasa I, sau președinți de Tribunale de clasa II.

«Judecătorii de instrucție din Paris, sunt în general chemați la postul de vice-președinți ai Tribunalului de Sena sau consilieri la Curtea din Paris».

În Belgia, pozițiunea judecătorului de instrucție este ca și în Franța, precum și legislațiunea penală este cea franceză. Acum însă se ocupă cu facerea unui nou Cod de procedură penală care este deja pus în desbaterile Corpurilor legiuitoare.

În privința numirii judecătorilor de instrucție însă este o deosehire, căci aceasta se face după propunerea procurorului regal sau a procurorului general.

Ca magistrat el este inamovibil, face parte din Tribunalul său și poate lua parte ca membru în afacerile civile. Ca judecător de instrucțiune are delegațiune pe termen de trei ani și care poate fi revocată, dar după cum spune d. *Hector Willemaen*, Procurorul Regelui la Bruxelles, care a ocupat în timp de 7 ani postul de judecător de instrucție și de la 1879 pe acela de Procuror, de la bună-voința căruia am dobândit toate aceste detașări, un asemenea cas nu s'a întâmplat de cât o singură dată de la 1830 până astăzi. Aceasta a fost în 1864 sub ministerul d-lui Bara, ministru de justiție, și cu ocaziunea unui proces financiar celebru în analele judiciare, afacerea Langrand Dumonceau.

Judele instructor ale cărui funcțiuni atunci se revocă este d. Delcourt, ale cărui merite însă l-au ridicat la treapta de Președinte al Curții de apel din Bruxelles pe care o ocupă și astăzi.

În ceea ce privește înaintarea judelei de instrucțiune

găsim iarăși oare-care deosebire. El devine vice-președinte de Tribunal, acolo unde Tribunalul se împarte în mai multe secțiuni, sau chiar Consilier la Curtea de apel. Alegerea însă se face după prezentarea a unei îndoite liste de candidați, prezentată una de Curtea de apel și cea-laltă de consiliul provincial.

«Ași dori, dice d. Hector Willemaen în scrisoarea ce «a bine-voit a-mi adresa, a se da pozițiunei judecătorești de instrucție un mai mare relief, și în același timp o mai bună pozițiune financiară, așa voi ca această misiune să nu fie încredințată de cât la magistrați «experimentați, și care să fie atrași prin perspectiva «unui viitor, de a păstra funcțiunile pe cât de grele și «împovărătoare pe atât de delicate».

Nu cred de prisos cu ocaziunea acestui studiu să aruncăm o privire repede și asupra organizațiunei judecătorești și în Germania.

Înainte de 1870, fie-care Stat din Germania 'și avea legislația sa particulară, a cărei origină era principiile dreptului cutumiar local. După unitatea Germaniei, în urma resbelului din 1870, s'a simțit necesitatea unei singure legislațiuni pentru tot imperiul, și după lungi desbateri în 1879 s'a pus în aplicare legislațiunea actuală.

Justiția se împarte de către :

Amtsgericht care corespunde cu judecătorii noștri de pace; *Landsgericht* cu Tribunalele; *Oberlandsgericht* cu Curțile de apel; *Reichsgericht* cu Înalta Curte de casație, al cărei sediu se află în Leipzig.

O îngrijire minuțioasă se pune pentru culegerea personalului magistrației. După terminarea studiilor în facultatea de drept, acei cari voesc să se destine carierei de magistrat, trec un examen teoretic de referendar și sunt obligați a face practică în timp de patru ani.

Nouă luni pe lângă *Amtsgericht* făcând studii preparatorii, apoi trece în *Landsgericht*, unde șade un an făcând protocoale în civil și în criminal, sub supravegherea unui din judecători, apoi trece pe lângă procuror (*Staatsanwalt*) unde lucrează patru luni, preparând împreună cu procurorul toate actele, în urmă trece la un *avocat* pe lângă care lucrează în timp de șase luni.

Se întorc din nou pe lângă *Amtsgericht* pentru un an, și de astă dată poate prepara oare-cari afaceri în locul judecătorului. După expirarea acestui termen trece la a doua instanță, *Landsgericht*, unde lucrează șase luni. Apoi este chemat de a trece un examen practic de *asesor* la ministerul de justiție din Berlin pentru regatul Prusiei, eară în statele pur germane la capitalele lor respective.

După acest examen este numit *asesor* la *Amtsgericht* sau *Landsgericht*, însă fără onorariu, în cas însă când ține locul judecătorului sau procurorului primește o indemnizare de șase mărci pe zi.

Ca *asesor* poate sta de la un an până la șase ani și mai mult în capitalele cele mari, și la cea d'ântăiu vacanță este numit judecător definitiv la una din aceste instanțe. Este inamovibil și numirea lui se face pe viață, neputând fi depărtat de cât ca pedeapsă în anume cazuri prevădute de lege, nici mutat dintr'un loc în altul fără voia sa.

Judecătorul de instrucție (*Untersuchungsrichter*) se recrutează dintre judecătorii inamovibili ai Tribunalului (*Landsgericht*) și are o delegațiune, numai pentru termen de un an, care poate fi reînnoită.

La întâia numire a judecătorului este retribuit cu

2400 mărci pe an, și o indemnizare de locuință care variază după localitate. Ast-fel de exemplu în Berlin această indemnizare este de 900 mărci pe an; apoi din trei în trei ani, ca un fel de gradațiune li se adaugă câte 300 mărci pe an, până ce ajunge la maximum de 6000 mărci.

Aceste retribuțiuni privesc numai pe magistrații de la cele două d'ântăiu instanțe.

Toate aceste minuțioase amănunte le datoresc bunei voințe a d-lui *Wachtel* *asesorul* procurorului din *Wiesbaden*.

La noi cestiunea inamovibilității magistrației nu este nouă, exemplu cel mai bun este Înalta Curte de Casație și Justiție, ai cărei înalți demnitari sunt inamovibili de aproape 30 de ani, și sunt mai bine de 20 de ani de când guvernele și Corpurile legiuitoare se preocupă de cea mai bună reformă a magistrației. Diferite proiecte s'au prezentat, ba încă în anul 1882, din inițiativa majorității parlamentare, s'a propus proiectul basat pe principiul electivității. A rămas însă ca un *desideratum* în arhivă.

Două cuvinte asupra acestui principiu al magistraților aleși: prima încercare o făcuseră francezii la revoluțiunea cea mare. De la început ea nu dăde rezultatele așteptate. Mulțimea vacanțelor ce se produceau, necesita convocarea colegiilor electorale, care nu se puteau întruni, de cât cu dificultate și întârziere, ast-fel că se oprea cursul justiției; fură deci nevoiți a părăsi acest sistem de recrutarea magistraților.

Singurele state unde acest principiu al electivității mai este în vigoare sunt Elveția și Statele-Unite ale Americii. Iată ce dice *Laboulaye* în istoria Statelor-Unite, t. 3, 18-a lecțiune :

«În statul American al Mainului, legea oprește întrebuințarea bețurilor spirtoase, măsură cu totul desagrabilă unei mari părți din populațiune; ei bine, alegătorii au dis candidaților la locurile de judecători : «Da, noi v'e vom numi, cu condițiune ca să nu aplicați legea.

Iată unde conduce sistemul electoral aplicat la magistratură.

Să ne închipuim la noi, că am avea un asemenea sistem, am vedea pe candidat din vreme mergând din oraș în oraș, din sat în sat, pe lângă diferitele comitate ce s'ar institui, solicitând voturile, și primind programul alegătorilor; un asemenea sistem e mai mult de cât scandalos, căci ridică în fața lumii prestigiul magistratului care s'ar alege în asemenea condițiuni.

Trebue să recunoaștem că e mai preferabil ca numirea să depindă de un ministru inteligent, care poate să fie ținut în cele din urmă de o răspundere legală sau morală, de cât de un alegător puțin inteligent, de multe ori ignorant, al cărui vot este secret și prin urmare fără nici un control.

În anul 1887, D-l. *Eugeniu Stătescu*, atunci ministru de justiție, propune în Senat, un proiect asupra inamovibilității magistrației.

Iată ce dicea art. 48 :

«Membrii titrați ai Curților de apel și președinții titrați ai Tribunalelor de județ, devin inamovibili de la data punerii în aplicare a legii de față.

«Judecătorii Tribunalelor de județe și judecătorii de ocol titrați devin inamovibili, după trei ani de exercițiu într'una sau alta din aceste funcțiuni.

«Magistrații sus diși care ar fi împlinit acest stagiū «la punerea în aplicare a acestei legi, devin inamovibili din acest moment».

Proiectului acesta nu i s'a dat nici un curs.

În fine legea de organizațiunea magistraturei din 1890, de care aveți cu toți cunoștință, a admis inamovibilitatea numai pentru membrii Curților de Apel și pentru președinții de Tribunal.

Cu toate acestea în proiectul acestei legi se prevedea că judecătorii de instrucțiune ar putea deveni inamovibili după trei ani de la data promulgării. Proiectul se modifică și judecătorii de instrucțiune au rămas în aceeași stare în care se găseau mai înainte.

Cred Domnilor că-mi este permis să-mi ridic slaba mea voce, pentru a exprima dorința unei reforme în sensul că judecătorul de instrucțiune, ca magistrat făcând parte din Tribunalul său, să fie declarat inamovibil iar funcțiunea de instructor să fie o simplă delegațiune.

Dacă vre-o dată un magistrat ar fi trebuit să fie declarat inamovibil este de sigur judecătorul de instrucțiune. N'am recunoscut cu toții cât de greu este de îndeplinit o asemenea misiune, prin câte situațiuni nu trece judecătorul de instrucțiune?

Câte responsabilități, în câte afaceri de acelea mai mult de cât delicate, nu se găsește dânsul chemat a le tranșa? Într-o luptă continuă, de o parte conștiința datoriei sale, de altă parte, influențele, ordinele de la care adesea nu se poate abate, fără a provoca câte o dată o mare nemulțumire; dacă ar fi numai atât, dar de multe ori riscă a fi strămutat și adesea pus în disponibilitate până la o nouă chemare.

Iată situația judecătorului de instrucțiune!

Nu mai dacă dânsul ar fi inamovibil, ar putea să îndeplinească această grea misiune cu independență și cu sfințenie, ar fi cea mai bună siguranță pentru libertatea și liniștea cetățenilor, și am avea și noi, cu timpul, judecători de instrucțiune de forța celor mai buni magistrați din țările unde s'au ilustrat, și ei pe lângă practica ce ar dobândi, s'ar sili să se pue în evidență prin lucrările lor.

S'a dis, a face pe judecătorul de instrucțiune inamovibil, i s'ar da puteri prea absolute de care adesea ar abusa. Eroare

Judecătorul de instrucțiune o dată inamovibil va ști atunci să-și dea seama mai bine de greaua misiune ce i s'a încredințat, va ști să fie în tot-d'a-una la înălțimea legii, va ști să facă să fie respectat.

Unde ar fi temerea? Care ar fi judecătorul care asigurat în postul său, ar căuta să treacă peste datoria sa!

Credem că asemenea argumente nu sunt serioase și nu le facem onoarea a le mai discuta.

În vederile mele, iată ce dicea d-l Constantin Stoicescu, atunci Procuror de Curte, cu ocazia deschiderii anului judiciar 1880—81, în eruditul său discurs intitulat «Detențiunea preventivă și libertatea provisorie», vorbind desgre magistrații cari evitați fotoliul judecătorului de instrucțiune:

«... nu ved de cât un singur mijloc pentru a remedea acest rău, las la o parte ameliorarea magistraturei în genere, pe care eminentul Procuror general al Curții de casație o cerea în anul curent, «dar atașându-mă specialmente la bransa instrucțiunii «cred că răul s'ar evita lesne, dacă am admite pentru «judecătorii de instrucțiune, avansarea pe loc, aceștia

«s'ar încuraja să rămăe pe fotoliul lor și cu modul «acesta pe lângă capacitatea științifică care nu le lipsește, le-am da timpul necesar să dobândească și experiența, cu alte cuvinte s'ar forma, ar deveni buni «judecători de instrucțiune».

Iată ce răspunde la aceste cuvinte, eminentul nostru Prim-Președinte:

«Preocupat cu drept cuvânt de imperioasa necesitate «a unor judecători de instrucțiune experimentați, credeți D-nule Procuror, că ar fi bine a stabili la noi «avansarea pe loc a acelor magistrați, cred și eu că «această măsură a fi nemerită, însă o socotesc nesuficientă.

«Nu e destul ca judecătorul de instrucțiune care «are în mâinile sale onoarea și libertatea cetățenilor «să fie experimentat, mai trebuie să fie pe deplin independent, și aceea independență nu o poate dobândi de «cât numai atuncea când guvernul nu va putea dispune după bunul său plac de soarta magistraților. «Cea mai serioasă, cea mai eficace garanție ce legiuitorul poate da, și trebuie să dea libertății individuale, «este inamovibilitatea magistraturei».

După cum vedeți, prea onoratul nostru Prim-Președinte încă de la acea epocă împărțasea ideea că judecătorii de instrucțiune nu trebuie numai avansați pe loc, dar trebuie să fie și inamovibili.

Țara noastră care a ajuns la legitima mândrie de a fi un Stat bine organizat, care a făcut pași gigantiți pe calea progresului, introducând reforme în toate ramurile, ar fi de dorit să admită acest principiu al inamovibilității, întinzându-l asupra întregii magistraturi, ridicând-o astfel la adevărata ei înălțime și formând în realitate din puterea judecătorească o a treia putere în Stat.

Dați-mi voie să citez uă anecdotă plină de învățământ; scena se petrece în Arabia:

Un european care călătoria prin acea țară se duce la un arab pentru a lua un cal cu chirie de care avea trebuință pentru a-și urma drumul.

Condițiunile învoele sunt desbătute, prețul fixat și europeanul se depărtează, salutând cu aceste cuvinte:

«— Totul este convenit, e bine, atunci mâine.

«— Mâine, răspunde arabul dacă o vrea Dumnezeu.

«— Cum, ce di-ci? Calul d-tale nu ar fi disponibil?

«— Da, l ve-avea dacă o vrea Dumnezeu.

Europeanul se retrage. A doua zi la ora indicată se duce să ia calul.

«— Ei bine, di-se el, unde e calul?

«— Nu-l mai am, răspunde arabul.

«— Cum nu-l mai ai?

«— Nu, Pașia a avut trebuință de el, și mi l'a luat «fără formă de proces; v-espusesem, că-l veți avea «astă-zi dacă ar fi vrut Dumnezeu».

Iată roadele ce se culeg acolo, unde judecătorul n'are independență și justiția e supusă bunului plac.

Termin Domnilor, și îndeplinindu-mi datoria, v-erog să primiți salutul de bună venire, cu ocazia noului an judecătoresc din partea Parchetului acestei Curți. Și personal să-mi permiteți să pun sub patronajul Domniilor-voastre această încercare de studiu, fericit dacă desideratele exprimate ar obține aprobarea Domniilor-voastre, căci atunci în curând ar putea fi transformate în realitate, în interesul justiției și pentru prestigiul magistraturei.